

בדרכו אמונה

במשנת מרן רשכבה"ג הדרך אמונה זללה"ה

בקודש פנימה – עובדות הוד מתלמידו הגאון ר' יאיר יששכר ינאי שליט"א

מי שלומד דרך אמונה רואה איזה גאונות כמו מדורות קודמים.

בגיל עשרים שמונה רבינו הוציא ספר מראי מקומות על כל הרמב"ם, יש כסף משנה מאה מקומות שלא מצאו מקור לרמב"ם, ורבינו ראה בזה אתגר ובספרו הזה מצא את כל המראי מקומות שלא הביא הכ"מ, איזה גאונות מדורות קודמים.

ראינו בעינינו איך כל יום ישב וענה עשרות מכתבים בלי שום ספרים לא פתח ספרים, וראיתי השאלות לפעמים היה בגמ' סוטה ותוס' בקידושין ושו"ע חו"מ **וישב וענה לכולם במהירות כאילו עסוק בכל נושאים אלו**, זה מבהיל לא יודעים מה נאבד כאן.

יצא לי הרבה פעמים לשבת ליד מיטתו בבוקר כשישן חיכיתי שיקום לשאול שאלות ולפעמים דיבר מתוך שינה הוא דיבר בלימוד בשינה. מה שלמד בחובות שלו באותו יום.

ר' גדליה הוניגסברג סיפר שפעם רבינו קם בבוקר לאחר שינתו בבוקר ואמר שסיים ברכות שיביא יין ואמר לו נכדו זה לא לפי הספק החובות וגם תמה הרי זה תשעת הימים ואז אמר לו **שסיים בשינה**.

...

שקיעות בלימוד

יש כמה סיבות שחשבתי לבאר איך הגיע לדרגות אלו, עיי שקיעות בלימוד, קיבל ע"ע עול תורה ולא התעניין בכלום, כידוע שהיה מתפלל כל יום שלא יזכור כלום חוץ מתורה והקב"ה נענה לו ובאמת מה שלא היה צריך לדעת שכת, היו יכולים לשאול אותו באיזה ענין לא בלימוד ומיד אח"כ שכבר ענה ע"ז, לא זכר כלום.

אחד סיפר שהיה מקורב אליו עשרים, וכל פעם היה צריך להזכיר לו מחדש מיהו, כי הוא לא היה קשור עמו בלימוד. וכן עסקנים שבאו אליו לא זכר אותם, **אך כל אלו שדיברו איתו בלימוד זכר אותם מאד**, מבהיל.

דבר שני, עמל התורה, יש הרבה מתמידים שקועים בלימוד, הוא חיפש כמה שיותר עמל ויגיעה, הוא למד את כל המהרש"א, שהחזו"א אמר שהמהרש"א מבאר היטב את הסוגיות, והוא ראה שהמהרש"א כותב הרבה פעמים ויש ליישב, החליט לעמול ליישב את כל היש ליישב והוציא קונטרס יישוב הדעת ליישב כל המהרש"א.

וכן הוציא ספרים על נושאים שלא מתעסקים בהם, הוא חיפש בדווקא נושאים שקשה להתעסק שזה יותר עמל ויגיעה, כמו מסכת כותים קרני חגבים וכו'.

הפלגת כיבוד-אב

כתוב קשה סילוקן של צדיקים כשריפת בית אלוקינו, ויש מפרשים יותר משריפת בית אלוקינו, ת"יח שמת זה כמו ס"ת שנשרף.

יש הרבה פירושים, רבינו הגדול פעם ביאר, בגמ' גיטין כתוב במצור על ירושלים נתנו לר"י בן זכאי לבקש שלש בקשות ואחד הבקשות שביקש שירפאו את רבי צדוק ושאל היה לו הזדמנות לבקש על עם ישראל למה ביקש רק על איש יחיד לרפאות את רבי צדוק, וביאר רבינו: **גדול הדור הוא הרוח של האומה הוא מגן על הדור והוא שקול כנגד כל הדור**, וכמו שאמרו בלווייה שהקב"ה רוצה לעשות אסון בעולם לוקח אדם אחד ששקול כנגד הדור.

כשמרנא הסטייפלר נפטר אני זוכר היה הרגשה שהעולם שמם ומרנא הרב שך אמר בהספד עליו הניח בן כמותו, וזה ההרגשה כעת שהעולם שמם.

מרן ראש הישיבה ר' גרשון אמר בלווייה שרבינו הוא חד בדרא, אני זכיתי להיות במחיצתו למעלה משלושים שנה ורציתי לספר עובדות שראינו בעינינו.

...

ידיעת התורה

רבינו היה מכונה שר התורה מה שלא כינו גדולים אחרים כל גדול ומעלתו, למה היה מכונה שר התורה כולם יודעים ושומעים ורואים את ספריו וגדלותו, אבל איך אמר מרן הגאון רבי דב לנדו **שאף אחד לא הכירו באמת**.

ידוע שרבי חיים מוולוז'ין אמר על אחיו רבי זלמליה שבקי בכל הש"ס ישר והפוך מילה מילה. שאלוהו א"כ מה ההבדל בינו להגר"א, אמר: ר' זלמליה יודע הש"ס כמו אשרי מלה במלה, **הגר"א יודע גם מהסוף להתחלה כי הכל מצולם לו בראשו**.

רואים שיש הרבה דרגות בידיעת התורה, רבינו ידע את התורה כצורתה כל התורה בלי גוזמה, אתן רק דוגמא קטנה, פעם אחד ביקש לפני שהיה אוצר החכמה, שאשאל את רבינו היכן כתוב איזה מאמר בש"ס, שאלתיו הוא מסתכל עלי רגע כמימרא, ואומר לי: אין בש"ס, שאלתי אולי ירושלמי, אמר גם לא שם, ואז ממשיך פסיעה, זה במדרש.

כמו שאמר מרן רבי יצחק זילברשטיין בלווייה, ידע התורה לעומקה, שיכל להוכיח משו"ע אבן העזר ראייה לפסק הלכה באו"י או ממדרש או מימרא בתוס', כל שאלה ששאלו מצא מקור.

ענווה

ועם כל זה שידע באמת את כל התורה והוא ידע שידוע יותר מאחרים, כ"כ השפיל עצמו תמיד, אמר מי שרוצה להדפיס פסקים ממנו יכתוב לא לסמוך ע"ז למעשה, **למה לא לסמוך, הרי הוא עבר על כל השו"ע ונושאי כלים בלי סוף זה ענווה**. אבל כשהיו הכרעות ודאי הכריע כמו אחד מענקי הפוסקים.

הסטייפלר אמר פעם למה החזו"א יודע כל התורה כאילו עכשיו עסוק בזה כי למד לשמה, כל כולו היה מאה אחוז לשמה.

כן אפשר לומר על רבינו אף פעם לא חשב על כלום כשלמד, רק כי כך צוה הקב"ה, לא בשביל לקבל איזה תפקיד, רק לשמה. זה היה כל מחשבתו לשמה ומצד שני הפקיר עצמו לציבור.

תמיד ענה לכל מכתב ששלחו אף פעם לא אמר לאנשים שילכו ואין לו כח לענות.

הייתי נוסע איתו לבריתות לפעמים הנהג הרב שעייה אפשטיין היה אומר לי איפה יש ברית בבני ברק, פעם הבעל הברית בא לומר שהמוהל יש לו עיכוב, רבינו שמע מזה, הוא אומר לר' שעייה אפשטיין זה לא עיכוב סתם אתה לא רואה שיש לו עוד שאלות. **הוא בא היום עם דף אחר משמים סבבו שיהיה עיכוב**.

וכאלו שלא באו תקופה היה שואל, אין לכם שאלות. פעם באתי לכולל חזו"א לשאול הוא אמר לי שימתין צריך לגמור משהו עמדתי ליד הסטנדר ויצאתי רגע החוצה וכשחזרתי אני רואה שאין סטנדר ואז ראיתי שהדפים לידו בשלחן, אמר לי שחייב לסיים קודם את הדף, אבל שהוא ראה שאני עומד ואין לי כסא לשב, מיד הוא הלך לחפש בשבילי כסא, נורא, קודם אמר שחייב לסיים הגמ', **אבל כשראה שאני עומד רץ לחפש כסא איזה מדות עצומות**.

פעם כשעסקתי בהל' שבת באתי הרבה לברר דברים פעם אמר לי, **יש לך שו"ת שונה הלכות?**, מגיע לך שיהיה לך, כ"כ הרבה אתה שואל, ואז עלה עימי למעלה לחדר שמונח כל החבילות של ספרים וחיפש איפה יש שונה הלכות, הוא לא ידע איפה זה, הוא לא סידר הספרים וחיפש ממש כמה דקות, עלה על סולם ולא מצא, הרגשתי לא נעים, **הוא לא חייב לי כלום אבל הוא הרגיש הכרת הטוב, נורא**.

וכן פעם אחד אסרו חג סוכות היה חלש, תמיד היה קם בבוקר ואחרי זה נכנס לחדר והפעם שוב חזר לישון. אמרה לי הרבנית שהוא חלש מהחג כך אמר לה לכן חזר לישון, אבל הוא ראה מהדלת שאני מחכה אני עומד שם, הוא אמר בקול לרבנית **מישהו מחכה תקראי לו, הוא ממש הרגיש שחייב לציבור את עצמו**.

שמעתי מאחד ששאלו את רבינו בשנים אחרונות למה מקבל כ"כ הרבה אנשים זה קשה לו, אז הוא אמר, הסטייפלר פעם הרגיש בקבלת קהל שאין אנשים ולא הבין למה, ואז שם לב שהנכד סוגר הדלת אמר לו למה אתה סוגר, הוא אמר סבא חלש הוא אמר לו אנחנו לא יודעים למה חיים **אולי בגלל האנשים הקב"ה משאיר אותי**.

ידוע נושא של החובות שקיבל ע"ע מיום עמדו על דעתו, **חובות לא ויתר עליהם בשום פנים ואופן**.

כשהיה אחר אירוע מוחי באותו יום אמר לי הגאון ר' אליהו מן **הוא למד בטיפול נמרץ שש שעות**.

כך כעת רציתי לספר כמה סיפורים שראינו בעינינו על רוח הקודש שהסתובבה כאן בבני ברק.

ר' חיים ויטאל כותב בשערי קדושה: **יש יחידי סגולה בדור שהגיעו למדרגת רוח הקודש**, והסטייפלר מביא זאת וכותב בספרו חיי עולם, בכל דור ודור יש צדיקים שעשו מופתים וידעו דברים, והקב"ה עשה זאת לחזק את האמונה.

כל אחד ואחד יכול לספר איזה ישועה שהיתה לו עם ר' חיים, זה היה משהו מבהיל, יכל לומר לאנשים דברים אם תעשה כך תבריא וכו', וכן נהיה.

אני רוצה לספר כמה סיפורים שבדידי הוי עובדא ממש. ראשית ידוע שתמיד אמר שבבני ברק לא יפלו טילים ותלה זאת בחזו"א **וזה ברור כשמש שזה כח תורתו שידע ברוה"ק שלא יפול**, כי אם היה לו ספק קל לא היה לוקח כזאת אחריות ע"ע. ידע ברוה"ק שלא יהיה סכנה והראיה שאמר שקרית ספר זה כמו בני ברק.

אני זוכר כי באחד המלחמות בצפון שלחו אותי לשאול על ישיבה ברכסים אם כדאי שיתפנו, ואמר: **רכסים מקום תורה לא יקרה כלום**.

וכן כשהיה טילים במרכז הארץ שאלתי על כולל בתל אביב אם שלא יסעו בימים אלו ללמוד שם, ואמר **נוסעים ללמוד תורה, תורה מגנא ומצלא אין חשש**.

בימים של מלחמת המפרץ גם אמר שאמר שלא צריך מסכות הגנה, ובבני ברק לא יפלו טילים, רבינו היה אז בגיל שישים, וכששאלוהו הרי הרב שך כן מורה להכנס לחדר אטום, אמר: **הרב שך לא יודע בגלל ענוותנותו שהוא מגן על הדור**.

לפני כמה שנים נפל טיל ליד סלבודקא מנוע של טיל, מיד שאלתי אותו אולי יש גזירה ויש סכנה להסתובב בבני ברק, מיד הגיב: **לא נפגעו, אין חשש אפשר להמשיך להסתובב ברחוב**.

אשה אחת פעם שאלה אותי שיש לה גידול, והרופא אמר שאם זה גדול יש לנתחו וכן הרי פירר אמר, ועשו צילום וראו שהגידול גדול ורק ביקשה ברכה, רבינו הגיב: למה ניתוח, אמרתי, הרב תמיד שולח להרב פירר, וכך הוא אמר, רבינו השיב: תעשו צילום, אמרתי עשו כבר, אמר: תעשו שוב, **ועשו וראו שהוא נהיה בגודל קטן מאוד**.

פעם בקשתי ברכה לבחור בשידוכים אמר ברכה והצלחה, פעם אחת הגענו **תפס את הבחור בידו ואמר זה יהיה ואחר שבועים התארס**.

אחד סיפר לרבינו שנוולד לו בן וחמיו רוצה את הסנדקאות ולא יודע מה יעשה עם אביו, אמר לו: **מיד שנה הבאה יהיה עוד אחד אין בעיה, וכך הווה**.

נסיים בסיפור שראיתי בעיני, ידיד שלי מתקשר ביום שישי שאמו בבית חולים והרופאים אומרים שחייבים מיד ניתוח, ואם לא היא עלולה למות תוך זמן קצר, והבן לא מוכן שיעשו רק אם רבינו יסכים, רצתי לשאול את רבינו והוא אמר למה ניתוח, אמרתי המעשה שגם הרב פירר אישר לעשות, הגיב: **לא לעשות, אמרתי אבל הרופא אומר שזה סכנה, אמר: תתפללו שלא תמות**.

הבן כמובן שמע להכרעת רבינו ואמר לרופאים לא לעשות הניתוח, והפסיק את ההכנות לניתוח, האחות ששמעה שהבן לא מסכים התבטאה מאד בחריפות נגד הבן, איך אומר דברים כאלה, ותוך כדי מגיע המנתח בריצה ואומר אל תכיניו אותה לניתוח, **יש לה זיהום חייבים קודם להוציאו**, נורא איזה רוח הקודש הסתובבה כאן בבני ברק.